

Wpis hipoteki przymusowej na zabezpieczenie roszczenia pauliańskiego

*Glosa do postanowienia Sądu Najwyższego z 7 listopada 2014 r.
(IV CSK 76/14)*

Wierzyciel, którego wierzytelność jest stwierdzona tytułem wykonawczym określonym w przepisach egzekucyjnych, nie może na podstawie wyroku wydanego na podstawie art. 527 k.c. uzyskać wpisu hipoteki przymusowej zabezpieczającej tę wierzytelność na nieruchomości osoby trzeciej, nabytej przez tę osobę w wyniku czynności prawnej uznanej za bezskuteczną.

JOANNA KISIELIŃSKA

I. Głosowane postanowienie Sądu Najwyższego zasługuje na uwagę przede wszystkim ze względu na praktyczne znaczenie kwestii będących przedmiotem rozstrzygnięcia. Sąd Najwyższy rozważał zagadnienie, czy prawomocny wyrok uzyskany w procesie pauliańskim prowadzonym przeciwko obdarowanemu, łącznie z tytułem wykonawczym przysługującym wierzycielowi wobec dłużnika, może stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej na nieruchomości osoby trzeciej. Wydaje się, iż punkt wyjścia argumentacji SN stanowiły dwie kluczowe kwestie, które zostaną omówione w niniejszej glosie, tj. określenie skutków prawnych wyroku pauliańskiego w myśl art. 532 k.c. oraz ocena charakteru prawnego hipoteki przymusowej, a co za tym idzie postępowania o wpis tej hipoteki do księgi wieczystej. Wnioski płynące z łącznej analizy wskazanych zagadnień mają istotne znaczenie w praktyce, ponieważ pozwalają na prawidłowe określenie zakresu uprawnień przysługujących wierzycielowi, który uzyskał wyrok uznający czynność fraudacyjną pomiędzy dłużnikiem a osobą trzecią za bezskuteczną. Omawiane postanowienie stanowi z pewnością kontynuację linii orzeczniczej ukształtowanej w ostatnich latach.

II. Postanowienie SN zapadło po rozpoznaniu skargi kasacyjnej wnioskodawcy w sprawie o wpis hipoteki przymusowej, na tle stanu faktycznego typowego dla sytuacji, w których wierzyciel występuje o uznanie czynności prawnej dłużnika za bezskuteczną na podstawie przepisów regulujących skargę pauliańską. Przeciwno dłużnikom wnioskodawcy wydany został